

Ez hain eskura

Aingeru Epaltza
IDAZLEA ETA
ITZULTZAILEA
@AEpaltza

Kataluniako lehendakari Carles Puigdemontek errana Bruselako erbestetik: “Independentziaz landa, posible da bertzelako harreran mota bat Espainiarekin”. Generalitateko Hezkuntza kontseilari Clara Ponsatí ere handik da mintzo: “Kataluniako Gobernuak ez zegoen behar bezain prestatuturik urriaren 1eko emaitzei jarraipen politikoa emateko”. Min ematen du PPKo, PSOEko eta Ciudadanosko bozeramaileei darien pozak.

Erreferendumaren egunean Bartzelonan ibilitako euskaldunak miretsirik itzuli ziren hauteslekuen inguruko giroaz. Hango kemena. Hango indarra. Hango ilusioa. Xalotasuna ere aipatu zuen baten batek, xalotasun txundigarria. Jendeak eskura, oso eskura, ikusten zuen bere ametsa. ERCko bozeramaile Sergi Sabriàk iruzkina egin dio bere alderdikide Ponsatíri: “Estatu autoritario baten bortizkeria mugagabeari aurre egiteko, horrexetarako ez zegoen prestatuturik Kataluniako Gobernuak”. Herritarrek zilegi duen xalotasuna barkaezina da buruzagi politikoarengan.

Rajoy galtzaile ageri zen urriaren 1eko iluntzean. Independentziaren makina ziztu bizian zihuan, traba guztiak gainditzeko gauza. Independentistak puntuz puntu betetzen ari ziren beren ingeniariak ondutako plana. Ezinaren erakusgarri zen Estatuaren erantzun zakarra. Prozesua indartzera zetorren boto-emaile baketsuen artean polizia espainiarrak partitutako egurra.

Noiz izorratu zen *procés*a? Seguru aski, urriaren 2an berean. Geroztik, egoeraren irakurketa oker baten ondoriozkoak dirudite independentisten erabaki gehienek. Aurkariek ez dute huts bera egin.

Nago polizien borrak bezain eraginkor gertatu dela enpresen ihesa. Goizetik arrats, errealitatearekin muturrez mutur topatu da Kataluniako herritar arrunta. Independentzia ez da doakoa. Badu bere kostua. Bizkarrean. Patrikan. Askatasunerako bidea ez dago lorez apaindua, dolorez baizik. Harriz. Sasiz. Azken sastakada, 155. artikulua aplkazioa: irabazi berririk gabe gelditu ez ezik orain artekoak galtzeko arriskuan kausitu dira katalanak.

Bazuten erresistentzia baketsuaren sokatik tiraka segitzea. Aldarrikatutako estatu berria karrikan defendatzea. Ez dute bide hori urratu nahi izan. Koldarkeria? Norberaren indarrak neurtu ondoren hartutako erabakia, aukeran. Ez zen hainbertze jende prest odola, izerdia eta malkoak isurtzeko edo isurarazteko.

“Normalizazioaren itzulera”. Horra Mariano Rajoyren leloa Generalitatearen eskumenak bahitu dituenetik. Nonbait, Kataluniako herritarren puska handi batek horixe du amets: eromenezko urte hauen akabaila. Zer gailenduko da, haserre edo nekea? Abenduaren 21ean jakinen dugu nor okertu den. Grazia putarik ez luke izanzen *procés*-aren emaitza izateak Inés Arrimadas ikustea Kataluniako lehendakari. ■

AHTri ez eta ez

Itziar Bardaji
Goikoetxea
IRAKASLEA

Murrizketa guztien ginetik, Madrildik konpetentzia foralak inbadituz, borroka herritar historikoari ezikusia eginez, bere horretan jarraitzen dute Geroa Bai/EAJk eta gobernu espainolak. AHT bai ala bai.

Kapitalismoak gero eta gehiago produzitu nahi du, merkatua globalizatu eta abiadura handiko korridoreen bitartez lan baldintza ahulenak eta kontsumo gaitasun handienak konektatu. Gune merkaturatu funtzionalak nahi ditu, hiriak, eta haien arteko landa eremua ustiatu daitekeen terriorioa da mundu osoan: energia produzitzeko, nekazaritza produkzio kapitalistarako, hondakinak erre edo lurperatzeko, landa turismorako, produktu-merkantzia eta pertsona-merkantziak

abiadura handian garraiatzeko. Herriak, kulturen eta komunitatearen azken arrastoen gordailu, ahuldu; ustiapen horren aurkako erresistentzia ahultzekotan.

Prozesu hau legitimatzeko, desarrollismoa: garapen kutsu bat badu orduan ona da, (ez al da ba progresoa egungo zapalkuntzen eta hondamendi ekologikoaren azalpena? Txist!). Garapenaren ideologiak azkarrago mugitu nahi dugula konbentzitzen gaitu. Merkatuaren nahia gizartearen nahiaz mozorrotzen saiatzen da. Akumulazio prozesuak aurrera darrai jendarte baketsuan. Logika honen baitan txertatzen da Abiadura Handiko Trena.

Horregatik, AHT ez eta ez. ■